

Nummer 2020/48

MEMO

Aan : de Raads- en burgerleden
Van : College van Burgemeester en Wethouders
Betreft: : Brief over Tijdelijke wet Covid-19
Datum : 23 oktober 2020

Geachte raads- en burgerleden,

Inleiding

Binnenkort treedt de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Tvm) in werking. Met deze wet verandert de rol van de veiligheidsregio en komen de lokale afwegingen meer bij de burgemeester te liggen. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm)

Kort samengevat komt de Tvm er op neer dat minister centraal en in overleg met het parlement de maatregelen bepaalt, de gemeenten deze uitvoeren en in bepaalde gevallen autonome afwegingsruimte hebben. De burgemeester heeft daarin een rol en stemt de besluiten zo goed mogelijk af met de Raad en binnen het college van B&W. De veiligheidsregio's spelen in de dynamiek tussen de verschillende bestuursorganen een coördinerende rol.

Op grond van de Twm verschuiven bevoegdheden van de voorzitter van de Veiligheidsregio naar de burgemeesters. De voorzitter van de Veiligheidsregio blijft verantwoordelijk voor coördinatie en informatievoorziening; er blijft sprake van een regionaal beleidsteam (RBT).

De verdeling van bevoegdheden is schematisch toegevoegd als bijlage 1.

Bijlage 2 betreft de *Adviesnotitie Coronacrisis: van 'moeten' naar 'willen' samenwerken*. Doel van deze handreiking is om het lokaal bestuur te informeren over de ontwikkelingen en veranderende verantwoordelijkheden en input te bieden voor de regionale reflectie. Wij bieden u deze notitie als achtergronddocumentatie aan.

In het kader van de coronabestrijding is het van belang om een goede balans te vinden tussen enerzijds het uitstralen van eenheid en anderzijds de roep om lokaal maatwerk. Die balans zal mede afhangen van de ernst van de situatie (waakzaam, zorgelijk, ernstig, zeer

ernstig). Hoe ernstiger de situatie rondom het virus, hoe minder ruimte er is voor lokale afwegingen. Op grond van de door het kabinet bepaalde routekaart is er onder de huidige omstandigheden (zeer ernstig) geen ruimte en gelden landelijke normen en maatregelen.

Voor wat betreft de bevoegdheden van de burgemeester, gaat het om ontheffingen van normen die op basis van de wet gelden, aanwijzings- en bevelsbevoegdheden en bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden. De redenering achter deze bevoegdheidstoedeling is dat de burgemeester in zijn huidige werkzaamheden ook al dergelijke bevoegdheden kent. In de huidige regelgeving heeft de burgemeester de mogelijkheid tot het geven van aanwijzingen en bevelen wanneer de openbare orde en veiligheid dat vereist. In het verlengde daarvan geeft de tijdelijke wet de burgemeester ook in het kader van de bestrijding van Covid-19 een dergelijke aanwijzings- en bevelsbevoegdheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanwijzingen en bevelen ter handhaving van de zorgplicht die rust op ondernemers/exploitanten om de veilige afstand mogen te maken. Op grond van artikel 125 van de Gemeentewet komen de burgemeester handhavingsbevoegdheden toe ten aanzien van de regelgeving die hij uitvoert. De burgemeester kan dan ook waarschuwingsbrieven verzenden en lasten onder dwangsom of bestuursdwang opleggen.

De burgemeester krijgt na inwerkingtreding van de Tvm meer bevoegdheden dan nu. Volgens de nieuwe wet moet de burgemeester de gemeenteraad en de wethouders meenemen in de besluitvorming. Burgemeester, raad en wethouders moeten in goed onderling overleg vaststellen hoe de burgemeester die betrokkenheid waarborgt. Ook de frequentie waarop dit gebeurt en de wijze waarop moeten in onderling overleg worden vastgesteld. Het doel hiervan is om de democratische controle te borgen. Zowel tussentijds als na afloop van de crisis. De bestrijding van de Corona epidemie kan ook gevolgen hebben voor de aanpalende beleidsterreinen die het college uitvoert. Daarom is het van belang dat de burgemeester ook de overige leden van het college betreft.

Gemeenteraad en burgemeester kunnen zelf bepalen hoe zij invulling willen geven aan de precieze wijze van verantwoording. De gemeenteraad kan aandachtspunten en verzoeken meegeven in uitgangspunten die de burgemeester hanteert bij zijn uitvoering.

Daarbij is van belang om op te merken dat de verantwoording alleen kan plaatsvinden op basis van algemene gegevens en rapportages. Individuele gevallen zijn niet geschikt om voor te leggen aan de gemeenteraad. Privacy speelt hierbij een grote rol. Voorts vindt de verantwoording achteraf plaats. De burgemeester kan in principe eigenstandig besluiten nemen zonder daarover iemand te raadplegen. Pas achteraf kan op basis van rapportages verantwoording plaatsvinden.

Lokale uitgangspunten uitvoering tijdelijke wet door de burgemeester

De extra ruimte die de burgemeester krijgt met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 kent zijn grenzen. De burgemeester moet zich in beginsel houden aan het landelijk beleid. Maar krijgt wel mogelijkheden hierop uitzonderingen te maken.

De burgemeester kan uitgangspunten vaststellen om de uitoefening van zijn taak nadere invulling te geven. Hierin kunnen aandachtspunten en wensen vanuit de raad worden opgenomen.

Daarbij moet u denken aan de volgende afwegingen:

- 1) plaatsen we (volks)gezondheid voorop of andere belangen zoals economische?
- 2) maken we lokaal (uniek) beleid of gaan we voor eenduidige (regionale) maatregelen?
- 3) gaan we streng handhaven of zien we meer heil in gedragsbeïnvloeding en eigen verantwoordelijkheid?
- 4) kiezen we voor een uniforme lokale aanpak voor de gehele gemeente of maken we onderscheid tussen gebieden, groepen inwoners en sectoren?

Ad 1)

In de eerste fase van de Coronacrisis is er door het Rijk met een intelligente lockdown voor gekozen om de volksgezondheid te laten prevaleren boven het belang van sectoren. Zo werd de horeca grotendeels gesloten. Net als theaters, bioscopen en andere culturele voorzieningen. Ook zijn sportactiviteiten in groepsverband verboden. Ook nu, met de gedeeltelijke lockdown, is de horeca gesloten en is een streep gehaald door amateur sporten in groepsverband.

Naarmate de crisis langer duurt, wordt de roep harder om meer rekening te houden met de belangen van de sectoren. Niet in de laatste plaats vanwege de oplopende economische schade en de penibele situatie waarin ondernemers en maatschappelijke organisaties terecht (gaan) komen. De burgemeester heeft met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen.

Ad 2)

Met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 komt er iets meer ruimte voor lokaal 'Corona beleid'. De geldende Corona maatregelen kunnen daarmee per gemeente gaan verschillen. Om zo recht te doen aan de lokale situatie. Maar volgens de oorspronkelijke insteek van het Rijk ook om het Coronavirus gericht(er) te kunnen bestrijden. Om zo brandjes te kunnen blussen waar deze oplaaien.

Maar aan de andere kant vragen vele zich af of Nederland niet te klein is voor een lokale aanpak. Bovendien is duidelijk geworden dat bij mensen onduidelijkheid ontstaat wanneer bepaalde maatregelen in de ene gemeente wel en in de andere gemeente niet gelden. Dit heeft ook gevolgen voor de naleving van die maatregelen.

Ad 3)

Lokaal kunnen met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 ook keuzes gemaakt worden waar het gaat om het toezien op de naleving van de Corona maatregelen. Dat kan op een meer preventieve manier door het gedrag van mensen te beïnvloeden. Maar een mogelijkheid is ook om primair in te zetten op repressie. En dus meer handhavend op te treden. Bijvoorbeeld met het uitdelen van boetes of lasten onder dwangsom.

Ad 4)

Om te komen tot lokale maatregelen is eveneens van belang of deze voor de gehele gemeente moeten gelden en voor alle inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Of dat vanwege de effectiviteit van de aanpak niet beter ingezet kan worden op specifieke maatregelen voor gebieden, groepen inwoners of sectoren. Zo gaan er in ons land bijvoorbeeld soms stemmen op om een quarantaine plicht in te stellen voor kwetsbare inwoners (waaronder chronisch zieken en ouderen). Waardoor de Corona maatregelen voor andere groepen en sectoren minder streng hoeven te zijn. Wat mogelijk ook zorgt voor

minder economische schade. Geografisch zijn dergelijke maatregelen ook denkbaar. In geval van een besmettingscluster in een wijk of buurt zouden maatregelen kunnen worden genomen om deze plekken af te sluiten.

Voorgestelde aanpak

Zoals u ziet zijn er een aantal mogelijke keuzes met betrekking tot aandachtspunten en uitgangspunten. Ons voorstel is het volgende uitgangspunt te hanteren: zoveel mogelijk de lijn van de Veiligheidsregio Brabant-Noord te volgen (ook wat betreft de wijze van handhaving) en alleen in zeer incidentele situaties een uitzondering te maken. Vanwege de Boekelse schaal kunnen situaties waarbij geen risico's te verwachten zijn, uitgezonderd worden.

Mocht u vragen hebben dan kunt u terecht bij mevrouw Freijters via Rianne.Freijters@Boekel.nl

Bijlagen

1. Uitgangspunten Twm voor bestuurlijke verhoudingen.
2. Adviesnotitie coronacrisis: van 'moeten' naar 'willen' samenwerken.